

Lantbrukspolitiskt program

2007



Trygga lantbruket!

Det finländska lantbruket är till sin karaktär småskaligt och använder miljövänliga produktionsmetoder. Finländarna skall ha rätt till en trygg inhemsk livsmedelsförsörjning. Konsumenterna upp-skattar de rena inhemska livsmedlen och bönderna vill producera det som konsumenten vill ha. För att detta skall vara möjligt mås-te lantbruket vara lönsamt.

Ett livskraftigt lantbruk är en grundförutsättning för en livskraftig landsbygd. Svenska folkpartiet slår därför fast att den kommande riksdagen och den regering som bildas måste driva en så-dan politik som garanterar ett inhemskt lantbruk med en mångsidig produktion. Skogsbruket är på många gårdar ett komplement till den egentliga lantbruksnäringen. Trädgårdsodlingen och pälsdjursnäringen är också viktiga landsbygdsnäringar, speciellt i Svensk-finlands kustbygder.

Finland är sedan 1995 medlem i EU. Som medlemsland är vi en del av den gemensamma lantbrukspolitiken inom unionen. Jordbrukets lönsamhet och odlarens inkomster har sjunkit under Finlands tid som medlem. Strukturomvandlingen har lett till omfattande investeringar i bl.a. nya anläggningar och samtidigt också lett till att gårdarnas antal har minskat med en tredjedel. Minskningen av antalet lantbrukslägenheter har varit störst i östra och norra Finland och minst i de västra och södra delarna av landet. Lantbruket har blivit mer företags-

mässigt. Företagsverksamhet som komplement till lantbruket har blivit allt viktigare för allt flera lantbrukare.

Den finländska livsmedelskedjan sysselsätter nästan 300 000 personer direkt och indirekt. Dessutom sysselsätter skogssektorn c:a 90 000 och pälsnäringen c:a 10 000 människor. Många gårdar har möjlighet att genom mångsidig företagsverksamhet skapa nya arbets-platser på landsbygden. Ökade satsningar på användningen av inhemsk bioenergi skapar nya arbetsplatser inom primärnäringen.

EU:s jordbrukspolitik

De klimatologiska förhållandena för att bedriva jordbruk är mindre gynnsamma i Finland än i de övriga EU-länderna. Dessutom är det gårdsstöd som EU helt finansierar endast ungefär hälften av stödet i Mellaneuropa. Finland bör hålla fast vid den resolution som antagits på flera av EU:s toppmöten som säger att det bör vara möjligt att bedriva jordbruk inom hela unionen, också på områden med speciella svårigheter. Vårt land måste få särskilda villkor som kompensation för våra karga förhållanden och för att vi inte kan tillgodogöra oss av alla stödformer. EU skall 2008-2010 granska vilka områden som i fortsättningen kan få LFA-stöd. Det här stöd-systemet är livsviktigt för det finländska jordbruket. Det bör också efter denna granskning vara möjligt att betala LFA stöd

i hela vårt land. LFA-stödets nationella tilläggsdel bör fortsättningsvis kunna användas som en stödform.

Sfp anser

- att kommande regering bör hålla fast vid kravet på att det skall vara möjligt att bedriva jordbruk inom hela EU
- att hela landet kvarstår som LFA-område (mindre gynnat område)
- att Finland i WTO-förhandlingarna försvarar familj jordbrukets ställning.

Nationella åtgärder

Finland fick i EU-anslutningsavtalet rätt att betala övergångsstöd och ett nordligt stöd. Det nationella stödet är en förutsättning för ett lönsamt lantbruk i Finland. I anslutningsavtalet gavs Finland rätt att ta i bruk ett stöd för speciella svårigheter om sådana kunde påvisas. Stödet för speciella svårigheter enligt artikel 141 i anslutningsavtalet med EU har getts i form av ett förhöjt övergångsstöd och som investeringsstöd på A- och B-stödområdena. Det nordliga stödet får inte försvagas. De medel som tidigare användes till miljöstödet nationella tilläggsdel bör användas så att de gynnar produktionen och stöder inkomstbildningen inom olika produktionsinriktningar.

Investeringsstöden är ett av de mest betydande sätten att stöda jordbrukets strukturomvandling och lönsamhet. Gårdsbrukets utvecklingsfond håller dock på att töm-

mas, vilket är ett av de största problemen just nu. Budgetmedel måste tillskjutas i statsbudgeten för att investeringsstöd skall kunna ges även framöver.

Sfp anser

- att den kommande regeringen och riksdagen måste skrida till skyndsamma
- åtgärder för att garantera tillräckliga medel till Gårdsbrukets utvecklingsfond.
- att investeringsstöden och övriga stöd bör ha en neutral inverkan på
- konkurrensen mellan regionerna
- att Finland fortsättningsvis skall ha rätt att nationellt stöda lantbruket
- att det måste bli en fortsättning enligt artikel 141 och en fortsättning av det nordliga stödet
- att stödpolitiken beaktar de förhållanden som skärgården har och
- att stödpolitiken beaktar de klimatologiska olikheterna inom landet
- att företagande och eget initiativ beaktas i utformningen av lantbrukspolitiken.

Lantbruket och miljön

En övervägande del av våra gårdar är idag anslutna till miljöstödsprogrammet. Intresset att idka ekologiskt lantbruk har inte vuxit i önskad takt. Orsaken till detta är att priset på eko-produkter inte kunnat hållas på en intressant nivå. Miljöstödet har ökat miljömedvetenheten bland lantbrukarna. Finland tillämpar bland de högsta miljö-

stöden inom unionen och bönderna har utnyttjat de stödmöjligheter som funnits för att uppfylla kraven på gödselhanteringen inom husdjursskötsel. Det är viktigt att miljöstödsreglerna är sådana att så många som möjligt kan vara anslutna till detta program. Vi måste lokalisera förekomsten av sura sulfatjordar och via ökad medvetenhet och nya forskningsrönn minimera urlakningen av tungmetaller till våra vattendrag. Det vinner alla på såväl miljön, konsumenterna och producenterna. Skydd av värdefulla skogsmiljöer skall basera sig på frivillighet. Erfarenheterna från Metso-programmet har varit goda.

Sfp anser

- att lantbruket utvecklas i en miljövänlig riktning och att åtgärder som minskar belastningen på vattendragen bör uppmuntras
- att miljöstödet fortsättningsvis kan motivera jordbrukarna att förbinda sig till miljöstödsprogrammet
- att den ekologiska odlingen ökas och utvecklas.
- att skydd av skogsmiljöer skall basera sig på frivillighet
- att myndigheterna i samarbete med markägarna, intresse- och rådgivningsorganisationerna samt forskningen skall göra upp ett åtgärdsprogram för att minska läckaget av tungmetaller till vattendragen

Beskattningen

När lönsamheten i lantbruket minskar innebär pålagor som belastar produktionsmedlen såsom mark och byggnader ett tryck på näringen. Den diskussion som förs på vissa håll, isynnerhet inför val, om att utvidga skattebasen med att utsträcka fastighetsskatten att gälla åkermark och skog är oroande. Med hänsyn till vårt lantbruks konkurrenskraft måste en sådan förändring förhindras. Inom skogsbruket finns möjlighet att öka utnyttjandet av virke för energiproduktion. På många bondgårdar kunde det ge tilläggsinkomster. Beskattningen borde därför ännu mera styras så att det sporrar till ökad egenverksamhet i skogen och till ökat utnyttjande av energivirke.

Sfp anser

- att fastighetsskatten inte får utvidgas till att gälla åker och skog
- att energibeskattningen fortsättningsvis i högre utsträckning bör gynna inhemskt träbränsle
- att arvs- och gåvoskatten bör slopas för generationsväxlingar inom jord- och skogsbruket
- att systemet med återbäring av energiaccisen fortsätter

Lantbrukets sociala frågor

Lantbrukets pensionssystem grundades i början av 70-talet. Som en följd av den strukturomvandling som skett är antalet pensionstagar i förhållande till premiebetalare stort. För att systemet skall fungera måste staten fortsättningsvis ta sitt ansvar. Semestersystemet för lantbruket har under många år varit utsatt för ett kostnadstryck. Nästa regering borde därför förverkliga de förslag som arbetsgruppen för utvecklande av lantbrukets avbytarsystem (SHM 2006:40) föreslagit. Pälsnäringen bör ingå i detta system. En ökning av antalet dagar skulle vara motiverat med tanke på bundenheten i husdjursskötseln. För att minska olycksfallsriskerna inom lantbruket borde arbetsskyddet utvecklas. När jordbruksföretagen växer, ekonomin är pressad och arbetsbördan ökar är det viktigt att man sköter om sin hälsa. Därför är det viktigt att jordbrukarna kan utnyttja företagshälsovården också från privata läkarstationer.

Sfp anser

- att lantbrukarnas premiebörda för pensionssystemet inte bör öka
- att en utökning av antalet dagar i lantbrukssemestersystemet behövs.
- att jordbruksföretagarna skall ha tillgång till en fungerande företagshälsovård

Bioenergi och forskning

Intresset för bioenergi har ökat under de senaste åren p.g.a. snabbt stigande priser för de traditionella energislagen. Finland bör öka användningen av inhemska biobränslen och på så sätt minska sitt oljeberoende. Med skattepolitiska beslut kan man underlätta och försnabba ibruktagandet av energi producerad av inhemska förnyelsebara råvaror. Det är viktigt att tillräckliga anslag styrs till forskning och utveckling inom detta område. Hela jordbrukssektorn lever fortsättningsvis i en kraftig strukturomvandling. Tillräckliga anslag för forskning, rådgivning och skolning måste anslås för att primärnäringarna skall kunna utvecklas positivt.

Sfp anser

- att användningen av inhemska biobränslen bör öka
- att bränsleskatten på småskaligt producerad biodiesel bör sänkas
- att forskning och rådgivning inom jordbrukssektorn bör få tillräckliga anslag

Växthusnäringen

Specialnäringar har en framträdande roll på den finlandssvenska landsbygden. Av landets totala växthusproduktion står Svenskfinland för över hälften och samma sak gäller inom pälsdjursproduktionen.

Jämfört med importgrönsaker har den inhemska växthusnäringen marknadsfördelar genom sin närhet till konsumenterna samt genom de rena och de smak- och aromrika produkterna. Växthusodlingens stora problem är däremot de höga energikostnaderna. Uppvärmningen är en konkurrensnackdel, som näringen inte kan klara av utan ett nationellt stöd som jämnar ut kostnadsbilden mellan våra inhemska växt- och husodlare och de europeiska konkurrenterna.

Sfp anser

- att Finland måste göra allt för att kunna bevara rätten att betala nationellt stöd
- till växthusnäringen så att lönsam växthusproduktion kan fortsätta.

Pälsdjursnäringen

Pälsdjursodlingen är en viktig näring för landsbygden. Dess sysselsättande effekt är stor, såväl direkt som indirekt. I vissa kommuner har näringen en sådan tyngd att den kommunala ekonomin och sysselsättningsläget är starkt beroende av pälsdjursnäringens resultat och konjunkturer.

Pälsdjursuppfödarna är bundna till djurskötseln under årets alla dagar. För de unga som står inför sitt yrkesval är ordnad ledighet högt på prioriteringslistan. Utvecklandet av ett avbytarsystem vid semester och sjukdom i likhet med jordbrukarnas dito bör fås till stånd för att ge näringen en positiv injektion och för att de unga skall våga binda sig för årtionden framöver.

Sfp anser

- att pälsdjursnäringen skall få ett semester- och sjukavbytarsystem som
- ger företagarna rätt till avbytare vid sjukdom och semester.

Trygga fiskerinäringen

Yrkesfisket är en viktig näring i våra kustbygder. En nationell självförsörjning är också av en speciell betydelse i fiskproduktionen. Primärproduktionen inom fiskerihushållningen bör vara en ekonomiskt, socialt och ekologiskt bärkraftig näringsverksamhet. En bärkraftigt producerad fisk garanterar konsumenterna närmast av hög kvalitet.

Fisket gör också en miljönäring genom att i form av fisk lyfta betydande mängder näringsämnen ur Östersjön.

Primärproduktionen inom fiskerihushållningen har lidit av en osäker prisutveckling, vilket har inverkat menligt på företagens lönsamhet. De kraftigt ökande bestånden av säl har förorsakat allt mera skada på fångst, redskap och fiskodling. Även det växande skarvbeståndet är problematiskt för fisket. Unga har inte under det senaste decenniet i önskad omfattning rekryterats till näring-en.

Europeiska Unionens gemensamma fiskeripolitik ger ramarna för beslutsfattandet. Den nationella strategin och operativa programmet för strukturperioden 2007–2013 ger goda utgångspunkter för att utveckla fiskerinäringen under kommande år. För att de uppsatta målen skall kunna uppnås, måste dock företagen ges skäligen grundförutsättningar att idka sin näring. Det behövs nu kraftfulla åtgärder för att vända på den negativa utvecklingen som präglat näringen under senare år.

Sfp anser

- att det bör skapas en nationell fiskeripolitik som tryggar fiskeriföretagarnas möjligheter att idka sin näring
- att en förvaltningsplan för sälbestånden som beaktar fiskets verksamhetsförutsättningar bör godkännas
- att de skador sälen och andra skadedjur förorsakas bör ersättas med offentliga medel och att anskaffandet av sälsäkra redskap och fiskodlingskassar bör stödas
- att yrkesfiskarnas rätt att fiska lax som en del av det kustnära fisket bör tryggas
- att yrkesfiskarnas möjligheter att er hålla fiskevatten och fiskerättigheter bör tryggas
- att man i beslutsfattande i miljöärenden beaktar fiskerihushållningens näringsbalans. Man övergår till ett system, i vilket fiskets uttag av näringsämnen ur Östersjön ersätts ekonomiskt
- att stöd för att utveckla slutna system inom fiskodlingsverksamheten beviljas åt fiskodlare

